

A költő szavai szerint

— Csöndesedjete el, fiúk megkezdjük.

Es a fiúk — a legfiatalabb is elkerülte már közülük az ötvenet — elcsöndesednek a Belvárosi Kávéház asztalánál. A rangidős, Korényi Antal, aki 1914-ben érettségizett, emelkedik közülük szó-lásra.

— Az én diákkoromban az egyik szegedi középiskola homlokzatát Kőlcsey Ferenc szavai díszítették: „Hass, alkoss, gyarapíts...” Gyermekfevel sokat gondolkoztam ezeken a szavaknak az értelmén, és kerestem, kire ille-nének. Úgy találtam, hogy az én fiatal nyírott bajszú francia tanáromra, Bartsch Sándor tanár úrra illenek leginkább.

Bartsch Sándor tanár úr nyírott, fekete, bajusza azóta tömöttebb lett és megőszült. Nem is csoda, hiszen a tanár úr 85. születésnapját ünne-pelni jöttek össze hajdani diákjai.

1907-ben kezdte pályáját Bartsch Sándor szülővárosá-ban, Nagyváradon. S több, mint negyven esztendő után ott is mondott búcsút a ka-tedrának. Közben azonban leghosszabb ideig a Szegedi Állami Felsőkereskedelmi Iskola szeretett tanára volt.

Azt a tíz-egynéhány diákot is, akik most ünnepésre gyűltek össze, ebben az isko-lában tanította francia nyelv-re, francia nyelvű kereske-delmi levelezésre. És sokkal-sokkal többre tanította, vagy meginkább nevelte őket. A köszöntők egyike meg is fo-galmazta: lehet, hogy a fran-cia ígeragózást már elfelej-tettük, de sohasem feledjük el azt a szellemet, amiben

Bartsch Sándor tanár úr nevelt bennünket.

Hogy milyen is volt ez a szellem, azt a tanár úr szá-vaiból tudhatták meg azok, akik nem voltak a tanítvá-nyai.

— Mindig azon igyekez-tem, hogy tanítványaimmal baráti kapcsolatban legyek. Hogy az én óráimon ne le-gyen rettegés. És a tanítvá-nyaim meghálálták ezt a tö-rekvésemet. Sokszor kérdez-ték tőlem annak idején; mi-ért foglalkozol te komisz kölykökkel? Nekem sohasem volt dolgom komisz kölyök-kek, nekem mindig csak ked-ves, aranyos diákjaim vol-tak.

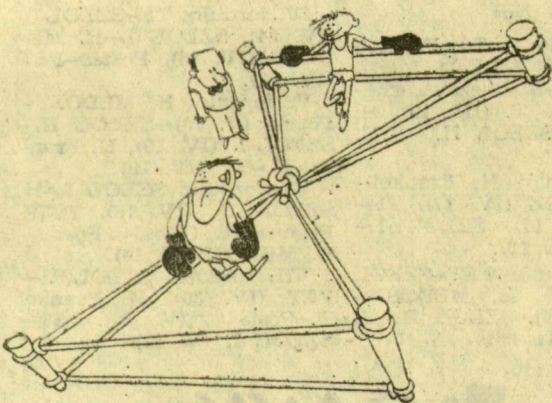
Az ünneplés meghatottsága talán megszépítette egy ki-csit a múltat, mert egy közel fél évszázados pedagógus-pályának bizonytal voltak nehéz pillanatai is. A nehéz pillanatok azonban elmúltak, és megmaradt a lényeg, a pe-dagógus és a diák közötti harmonikus kapcsolat.

Egy olyan tanár, akinek a születése napjára eljönnek szerte az országból, sőt még külfonból is, akinek üdvöz-lésére levelet írnak a világ minden tájáról, Párizsból, Kolozsvárról, de Chiléből, Kenyából, Izraelből is, aki-nek a fölköszöntésére nem röstell kedves-tréfás ver-set írni hajdani tanítványa, aki ma már nyugalmazott főiskolai tanár — csak jó tanár lehetett.

A pedagógus alkotása megfoghatatlan, de érzékel-hető. Akik egy jó tanár ta-nítványai voltak, egy életen át hordozzák magukban ezt a láthatatlan tanári művet.

Morvay Sándor

Hatásos védekezés

Sörök, sörivók

Dóczy István, a Söripari Vállalat szege-di kirendeltségének vezetője megállapítja: A jó sörnek nem egyedüli ismérve a hab-zás. Vagyis fordítva igaz az a hiedelem, miszerint a dúsan habos sör a friss. Sok-sok hetes bizony a jó sör, amit utóérlel-nek, és jóval fiatalabb, tehát szó szerint friss, amelynek a habja ritka és hamar összezuhan.

A kérdés ide kívánczik: mi a többi előnyös tulajdonsága a jó sörnek? A bő szénsavtartalom, az íz és a zamat után nyilvánvalóan a tartóssága következik, amit szavatolnak is. A Kőbányai világost kivéve valamennyi fajta és elnevezésű pa-lackozott hazai gyártmányú sörünk pasz-törőzött. Jótállási idejük — 20 Celsius-fok hőmérséklet mellett — 40 nap. A hordós sörök mindegyike 8 napos szavatosságú április 1-től szeptember 30-ig, október 1-től pedig március 31-ig 14 nap. Hordós sörnél jobban túlsúrog a ritka hab, amelyből összeszaporodik a hanzli egy-egy „kiválasztott” vendégnek, ha az nem ve-szi észre. A külföldi hordós sörök szava-tossági ideje viszont 30 nap, a palackozott söröké pedig 3–6 hónap, de vannak kirit-vó esetek.

Egy 1967. augusztus 26-án palackozott Zywieck-i sör még mindig tiszta, átlátszó volt. Tavaly novemberi töltésű Kinizsin vi-szont már a kicsapódás jelei tüdődezték elő, de még nyugodtan meg lehetett inni viszolygás nélkül. Egy üveg Kőbányai bar-na — tavaly augusztusi töltésű — kifogás-talan állapotú. Egy palack magyar Rocky sör ugyancsak kristálytisza. Tavaly ápri-

lisban töltötték. 1968. augusztusi egy üveg nagykanizsai Sirály sör, amely öt hónap múltával kezdett kódósodni.

— Jó, jó, de dicsekedhetünk-e a magyar sörök alkoholtartalmával? — vetheti köz-be a kételkedő. Hát ami azt illeti, nyu-godtan. (Három balling fok egy alkohol-foknak felel meg.) A Kőbányai világos 10,5, a Kinizsi 12, a Délibáb, a Rocky és a Kőbányai barna különlegesség egyaránt 14, a Hungária és a Porter pedig 18 bal-ling fokos. Jó sört inni felér egy alapos konyakozással, már ami az utóhatást il-leli.

A felszabadulás előtt a Szegedi Polgári Szakszabadság és Dreher Hagenmacher it-teni kirendeltsége az 1941–42-es üzleti év-ben, azaz október 1-től szeptemberig 19 ezer hektoliter sört értékesített. 1949-ben 4900 hektoliter sör fogyott el Szegeden és a környező községekben. Tavaly összesen 137 ezer hektoliter sört szállítottak Sze-gedre, a szegedi járásba és Hódmezővá-sárhelyre. Ennek a mennyiségnek mintegy 60 százalékát Szegeden fogyasztották el. Csongrád megye más részeibe Makóról és Szentesről szállítanak sört. S várhatóan mennyi sört iszunk ezután? A magyar sör-gyárak 1969-ben 4 és fél millió hektoliter sört gyártanak, s mintegy 500 ezer hekto-litert importálunk. 1971-ben viszont a borsodi új sörgyár üzemeltetésével 500 ezer hektoliterrel nő a hazai sörgyártás, a további éveken pedig 1 millió hektoliter-rel. Ennyi sörrel talán tudunk majd mit kezdeni.

Lódi Ferenc

Telefonkór

Az idegklinikan udvariasan eliga-zítottak. — „Második emelet jobbra, a 6-os számú terem. A hatos ágyon fekszik Sóska úr; oda kísérő nélkül is felmehet” — biztatott barátságosan a portás.

Számoltam a lépcsőket: tíz, tizen-öt — hát ide kellett jutnia alig 30 évesen? Húsz, huszonkettő — vajon mi történhetett azon az éjszakán? Milyen megrázkódtatás, rettenetes élmény áldozata lett? Talán nő van a dologban? — latolgattam magam-ban. Huszonöt, huszonhat, huszon-hét, néhány lépés, megérkeztem. Sós-ka Lajos volt osztálytársam, állan-dó partnerem a nagy ulticsatákon — ott feküdt kiterülve. Arcán ha-muszínú volt a bőr, szeméit homá-lyosan függesztette a zúgó neoncső-re. Átnyújtottam a hervadó, télvégi szegfűt, s a lehetőségekhez képest igyekeztem természetes hangon kér-dezni:

— Hogy vagy Lajcsikám?

Hangtalanul mozgott a szája, ár-ról olvastam le:

— Es te?...

Éppen a következő kérdést akar-tam feltenni, amikor két csinos, de igen érlyes nővér karonragadtott.

— Minden elővigyázatlanul kiej-tett szó tragikus lehet! Miről beszélt vele? — jelent meg izgatottan az osztályos orvos.

— Csak akartam, sajnos az üd-vözlésen nem jutottam túl...

Erre megkönnyebbülten sóhajtot-tak. Az orvos kényelmesen cigaret-tára gyújtott és felajánlotta, hogy elmagyarázza a dolgot.

— Tudja, Sóska urat a manapság elszaporodó ártalom támadta meg. Többben hasonló tünetekkel kerülnek intézetünkbe, s amikor meglátják a telefont, vagy valaki „halló”, „kagyló”, „telefon” — szót mond je-lenlétükben, — törnek, zúznak. Meg-állapítottuk, hogy ez az úgynevezett telefonkór, amelyet általában az éj-szakai sok telefonhívás okoz. Sóska urat egy héttel ezelőtt hozták be,

szemtanúk szerint csikos pízsmá-ban rohant a körúton, kezében le-szakított telefonkészületet lóbált, s közben kardvívó szakszavakat üvöl-tözött... Azóta javult az állapota, már felismeri feleségét s gyermeke-it...

Letaglózva értem Sóskaék lakásá-hoz. Az asszony jött ajtót nyitni. El-haló hangon adott magyarázatot: „Szegény Lajost az utóbbi két hét alatt igen gyakran hívták éjszaka. Kocsmába rendet csinálni, részege-ket kellett volna az örszobára kísér-ni, vésztjósloán jelentették be, hogy betörték a városi nagyáruházba. Amikor a nyereségrészesedést kifi-zették, emlékszem a negyvenegyedik hívásnál történt a baj: kiugrott az ablakon, kezében a telefontal.

— Valaki haragudott Lajosra?

— Nem.

— Hát akkor?

— A posta megváltoztatta a tele-fonszámunkat. Tudja, manapság nem ritka ez. Csak nekünk nem volt sze-rencsénk. Egy városi rendőrőrs tele-fonszámát adták cserébe...

Matkó István

r ö v i d e n

Ifjúmunkás-parlamentek

Áprilistól országsszerte tanácskozá-sok sorozatára ül-nek össze az ifjúmunkások képviselői. A KISZ kezde-ményezésére előreláthatólag üzemek százaiban vitatják meg közös gondjaikat. Véleményt mondanak élet- és munkakörülményeikről és megfogalmazzák kéréseiket, il-letve javaslatokat. Így például meghatározzák, hogy mi-lyen területeken várnak segítséget, intézkedést a helyi gazdasági vezetőkől, a társadalmi szervektől.

A KISZ-bizottságok felhatalmazást kaptak arra, hogy ha szükségesnek tartják, városi vagy megyei ifjúmunkás-parlamenteket is összehívjanak. Az országos ifjúmunkás-parlamentet júniusban tartják.

— Az újtók védelmében.

Az újtók jogainak védelmét nagyban elősegíthetik a vál-lalati munkaügyi döntőbí-zottságok. A panaszos és vi-tás ügyek érdemi intézésé-hez nyújt segítséget a Szak-szervezetek Csongrád megyei Tanácsának közgazdasági bi-zottsága. Ma délelőtt a Ju-hász Gyula művelődési ott-honban az Országos Talál-mányi Hivatal előadónak közreműködésével, előadást rendez a vállalati MDB el-nökök részére. Ezt követően konzultáció, keretében ta-nácskozzák meg a legfonto-sabb feladatokat.

— Piaci árak. Jó volt a felhozatal a szerdai piacon. Különösen tojásból volt bő-ven. Máik 32—35, dió 16—18, alma 8—14, burgonya 3—5, káposzta 2—3, savanyú ká-poszta 5—6, kelkáposzta 3—4, sárgarépa 3—4, gyökér 5—7, vöröshagyma 2—3, fokhagy-ma 18—22, csirke 28—30, tyúk 26, pulyka 26—28, és to-jás 1,30—1,50 forint volt.

— Ükanya pohárköszöntője. Öt generáció találkozott egy névadó ünnepség keretében Mórhalmon. Ifj. Koródi Fe-renc és Kocsis Savanya Ilona kisgyermekének, Csabának a „keresztelőjén” az első fel-köszöntő a 94 éves ükanya volt.

— Gazdasági reformok a szocialista országokban és a szocialista országok együtt-működése címmel Kovászai Ferenc, az Országos Tervhi-valat osztályvezető-helyettese holnap, pénteken délután 4 órai kezdettel előadást tart a TIT Kárasz utcai klubjában.

— Székek téli álma. A Szé-chenyi tér közkedvelt széksorai raktárakban várják a tartós jó időt. A 226 szék karbantartására az I. kerü-leti tanács minden évben mintegy 30 ezer forintot költ. Idén a tavaszi ünnepekre he-lyezik ki először a tér egyik napos mellékútjára az első újjávarázssolt széksorokat.

— Csavargott, munkát nem vállalt. Utolsó büntetéséből tavaly szeptemberben szaba-dult Molnár Lajos 36 éves, Szeged, Maros utca 16. szám alatti lakos, büntetett elő-életű, s azóta munkát nem vállalt. Csavargott Csonrád megye különböző részeiben. Ruháit eladta magáról ita-lért. Ismerőseitől kért kölcsö-nökkel tartotta fenn magát. A szegedi megyei bíróság közveszélyes munkakerülés miatt jogerősen 6 hónapi szigorított börtönrre ítélte, s 2 évre eltiltotta a közügyek gyakorlásától.

Összintesség

Szabadságon van az igazgató. Gondolja, meg-tréfalja titkárnőjét. Fel-tárcsazza a vállalatot, még kuncog is egyet hozzá, milyen jó tréfa lesz.

— Az igazgató elvtár-sat kérem! — szól.

— Nincs itt az öreg hála isten! — csicsereg a telefonba Mancika. Az-tán lecsapja a kagy-lót...

P. Sz. M.

Rókairtó „hadjárat”

A MEM tavaszra újabb ró-kairtó „hadjáratot” rendelt el. Tavaly az emlékezetes ve-szettségjárvány idején már egyszer sor került ilyen ak-cióra, akkor 30 000 füstgyer-tályt helyeztek el a vadászok által feltérképezett rókalyu-kakba. A számítások szerint mintegy 100 000 rékát pusztítottak el, és ezzel lényeg-ben elejét vették az emberre is veszedelmes betegség to-vábbterjedésének. Az akció eredményeképpen nagymér-tékben csökkent a veszettség-járvány a vadon élő állatok körében. Az adatok azonban azt is mutatják, hogy a ve-

szettség csak következetes munkával lehet felszámolni. Ezért tavasszal újra megis-métlik az akciót, annál is inkább, mert a róka hazánk-ban amúgy is túlságosan el-szaporodott. Idén 50 000 köd-gyertyát használnak fel, és abban a három megyében is — Vasban, Baranyában és Tolnában — irtják majd a ravaszdiákat, ahol tavaly nem került sor ilyen állat-egészségügyi beavatkozásra. A vadásztársaságok országo-san 44 000 „rókavárat” tér-kepeztek fel, ezekben helye-zik majd el a ködgyertyákat.

Dilemma

Megállt, valami baj törté-n-hetett?...

— Előadótűlést tart ma, március 13-án délután fél 6 órai kezdettel a Magyar Gyógyszerészeti Társaság Csongrád megyei szervezete a gyógyszerésztudományi kar II. számú szatmterében. Az ülésen dr. Tóth László egye-temi tanárségd A paprika kapszalcintartalmának vizs-gálata címmel tart előadást.

— Szigorított büntetés visz-szaesőnek. A makói háztar-tási bolt elől kerékpárt lo-pott Ratkó Elek 41 éves, Szeged, Nádas utca 3. szám alatti lakos, büntetett előlé-tű, házigazdájától pedig kü-lönbféle ingóságot és nagyobb mennyiségű kukoricát. Beha-tolt egy makói tanyaá is, ahonnan lőszerszámot vitt el. A szegedi megyei bíróság mint visszaeső bűnöst vonta felelősségre és jogerősen hal-mazati büntetésül 3 évi szigorított börtönrre ítélte, s 4 évre eltiltotta a közügyek gyakorlásától.

— Feldarabolt nők. Az Egyesült Államok Massachu-setts államának Truro nevű kisvárosa közelében a helyi rendőrség négy brutálisan meggyilkolt és feldarabolt női holttestre bukkant. A tettest — a 24 éves munka-nélküli ács Antóne Costát — letartóztatták, és jelenleg el-meállapotát vizsgálják.

CSÜTÖRTÖK,
1969. MÁRCIUS 13.

DÉLMAGYARORSZÁG

7